kami atokiau nuo jo – Užupio g. arba Polocko g. R dalyje.

2003 m. žvalgomųjų tyrimų metu ištirtas 21 šurfas (bendras 80 m^2 plotas). Įvairiose sklypo vietose užfiksuotas nuo 100 iki 300 cm storio XVII a. pradžios–XX a. kultūrinis sluoksnis. Intensyviausi kultūrinio sluoksnio horizontai aptikti ŠV ir PR sklypo dalyse, o centrinėje dalyje – sovietmečiu stovėjusių pastatų vietose kultūrinis sluoksnis neišliko. Sklypo Š dalyje, palei Filaretų g., aptikta mūrinio namo siena, atokiau nuo jos – XVII a. ūkinė duobė. Sklypo PR dalyje aptikta plytų ir molio konstrukcija – XVII a. gamybinės krosnies liekanos. Sklypo P dalyje aptikta ūkinė duobė su negausiais XVII–XVIII a. radiniais.

Tyrimų metu aptikti 207 radiniai. Vėlyviausią ir menkiausią radinių dalį sudaro XIX a.–XX a. pradžios laikotarpiui būdingi artefaktai – fajansinių ir stiklo indų liekanos, stalo įrankiai. XVII a. laikotarpį reprezentuoja krosnies koklių ir čerpių liekanos, buitinės keramikos fragmentai ir metalo dirbiniai. Aptikti koklių fragmentai su herbu, erelio piešiniu, geometriniais ir augaliniais ornamentais. Herbiniai kokliai rodo, kad XVII a. čia stovėjo privilegijuoto luomo atstovų namai. Iš rečiau aptinkamų metalo dirbinių aptiktas XVII a. naudotas pentinas.

SURVEY EXPLORATIONS IN VILNIUS, IN POLOCKO STREET, IN SITE 6

In 2003 LII MTS carried out survey explorations in Vilnius old town, in Polocko street, in site 6. During the explorations, 21 test pits were conducted and the total area of 80 m^2 was explored. In different places of the site the cultural layer of 100–300 cm thick dated to the beginning of the 17th century – the 20th century was recorded. The 17th century brick building, two household pits used in the 17th century and the remains of a manufacturing furnace of the same period were found. In total 207 artefacts dated to the 17th century – the 20th century were collected. Majority of the them were fragments of household pottery and building ceramics dated to the 17th century. The stove tiles found evidence that the house belonged to representatives of the exclusive caste.

ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI VILNIUJE, SUBAČIAUS G. 15

Linas KVIZIKEVIČIUS

2003 metų spalio ir lapkričio mėn. LII MTS vykdė archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus Vilniaus senajame mieste, Subačiaus g. sklype 15. Jų metu žvalgyta 85 m bendro ilgio, iki 1,3 m pločio ir nuo 100 iki 200 cm gylio palei pastato pamatus kasta tranšėja. Žvalgytas bendras 110,5 m^2 plotas.

Sklypas, esantis Subačiaus g. 15, yra Vilniaus senamiesčio PR dalyje, apie 70 m į R nuo buvusios gynybinės sienos ir buvusių Subačiaus vartų, 65-ame Vilniaus senamiesčio kvartale. Iš Š sklypas ribojasi su Subačiaus gatve, už kurios yra XVII a. gynybinis įtvirtinimas – bastėja. PV ir V sklypas ribojasi su Šv. Dvasios, dabartinėmis Strazdelio ir Subačiaus gatvėmis. R namas 15 ribojasi su namu 17, esančiu buvusioje 1322 posesijoje. Vietovė yra aukštumoje, kylančioje R kryptimi.

1740 m. Vilniaus miesto Fiurstenhofo plane ši už Subačiaus vartų esanti vietovė pavaizduota menkai urbanizuota. Čia vyravo dvarelių tipo uždaros sodybos su vienaaukščiais mediniais ar pusiau mūriniais gyvenamaisiais namais, ūkiniais pastatais, sodais ir daržais. Sklypai, išsidėstę dešinėje Subačiaus g. pusėje, už Subačiaus vartų, priklausė magistrato jurisdikcijai.

Istoriniai duomenys rodo, kad spartesnė vietovės urbanizacija prasidėjo tik XVIII a. antrojoje pusėje, kai 1786 m. sklypas už skolas buvo atimtas iš ankstesnių savininkų Jurevičių ir atiduotas Misionierių vienuolynui. 1786–1790 m. misionieriai čia vykdė intensyvias statybas, kurių metu posesijos 1321 buvo užstatytas visas perimetras (greičiausiai vienaaukštis mūrinis pastatas). Tik 1801–1804 m. buvo pastatytas ir antrasis aukštas. Tuo metu namas buvo nuomojamas miestiečiams. 1812 m. karo metu namo dalyje buvo apsistojusi prancūzų kariuomenė – buvo jos sandėliai, o vėliau – iki 1817 m. buvo karo ligoninė ir vaistinė. Iki 1830 m. pastatas buvo galutinai atnaujintas po kariuomenių padarytų nuostolių. 1844 m. pastatai perėjo Vilniaus miesto administracijai, kuri naudojo savo reikmėms – XX a. pradžioje čia buvo kareivinės.

Sklypas ir jo aplinka archeologiškai žvalgyta ne kartą. Dar 1985 m. PRI archeologas V. Ušinskas minėtame sklype namo pamatų būklei nustatyti ištyrė 16 geologinių šurfų. Tuomet užfiksuoti pastato statybos metu susiformavę sluoksniai, archeologiškai vertingų kultūrinio sluoksnio horizontų nepastebėta (Ušinskas V. Pastato Vilniuje, Subačiaus g. 15, inžinerinių geologinių tyrimų archeologinė priežiūra ir fiksacija. Vilnius, 1985. *Vilniaus apskrities archyvas*, F. 5, Nr. 3640). 1998 m. PRI archeologas A. Vaicekauskas ištyrė 10 šurfų, iš viso 41,2 m^2 plotą. Dviejuose šurfuose užfiksuotas XV–XX a. kultūrinis sluoksnis, aptikta XV a. ūkinės duobės dalis, rasta to laiko buitinės ir statybinės keramikos (Vaicekauskas A. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų Vilniuje, Subačiaus g. 15. Ataskaita. *LIIR*, f. 1, b. 3135). 2002 m. A. Vaicekauskas gretimame sklype 17 ištyrė 1 šurfą (6 m^2 plotą), aptiko iki 190 cm storio XV–XX a. kultūrinį sluoksnį, medinio XV a. antrojoje pusėje apdegusio grindinio liekanų (Vaicekauskas A. 2002 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų Vilniuje, Subačiaus g. 17. Ataskaita. *LIIR*, f. 1, b. 3929).

2003 m. žvalgomųjų tyrimų metu iki projektinio, 200 cm, gylio namo V pusėje užfiksuotas XV–XX a. kultūrinis sluoksnis. Išskirti 5 jo horizontai. Namo ŠV dalyje ir Š jo pusėje išskirti neintensyvūs 3–4 kultūrinio sluoksnio horizontai. Namo ŠR pusėje iki projektinio 100 cm gylio užfiksuoti neintensyvūs 2–3 kultūrinio sluoksnio horizontai, susiformavę XIX–XX a. Jokio užstatymo liekanų neaptikta.

Tyrimų metu rasti 43 radiniai – buitinės ir statybinės keramikos fragmentai (krosnies kokliai, būdingi XVII a., puodų dalys, būdingos XV–XVIII a. laikotarpiui). Didžiausią radinių dalį sudarė odos dirbinių liekanos ir atraižos, pagal gamybos techniką būdingos XV a. antrosios pusės–XVI a. pirmosios pusės laikotarpiui (tyrimą atliko VU doktorantas A. Puškorius).

SURVEY INVESTIGATIONS IN VILNIUS, IN SUBAČIAUS STREET 15

In October – November 2003, LII MTS carried out the archaeological survey explorations in Vilnius old town, in Subačiaus street 15.

During the investigations a trench of 85 m long, up to 130 cm wide and from 100 to 200 cm deep was investigated. The total area of 110.5 m^2 was explored. During the explorations 43 artefacts were revealed, such as fragments of household pottery and building ceramics (stove tiles, characteristic to the 17th century, fragments of pots, characteristic to the 15th–18th centuries). Majority of the artefacts were remains and remnants of leather articles, according to the production technique characteristic to the second part of the 15th century – the first half of the 16th century.

ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI VILNIUJE, UŽUPIO G. SKLYPE 27

Linas KVIZIKEVIČIUS

2003 m. rugpjūčio mėn. LII MTS vykdė žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus Vilniuje, Užupio g. namo 27 rūsio vietoje. Tyrinėjama vieta yra Užupio viršutinės dalies pradžioje, dešinėje Užupio g. pusėje. Sklypą iš Š riboja Užupio gatvė, iš R – gyvenamasis namas, esantis Polocko g. 1, iš V – sklypas 25. Iki šiol sklype archeologiniai žvalgomieji tyrimai nebuvo atliekami, tačiau greta esantys sklypai ir aplinka žvalgyti ne kartą. Dar 1997 m. PRI archeologas A. Vaicekauskas Užupio g. sklype 25 ištyrė 5 šurfus, iš viso 26,9 m^2 plotą. Tyrimų metu aptiktos XVIII–XIX a. mūrų liekanos (Vaicekauskas A. 1997 m. Vilniuje, Užupio g. 25, vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita. *LIIR*, f. 1, b. 2937). Tais pačiais metais V. Daminaitis Užupio g. sklype 30 žvalgydamas 35 m ilgio ir apie 2 m gylio kanalizacijos tranšėją, archeologiškai vertingų kultūrinio sluoksnio horizontų neaptiko (Daminaitis V. 1997 m. Vilniuje, Užupio g. 30, vykdytų mažos apimties archeologijos tyrimų ataskaita. *LIIR*, f. 1, b. 2886). 2000 m. archeologas S. Sarcevičius. Užupio g. 28 vidiniame kieme ištyrė 8 m^2 plotą, bet archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio nerado (Sarcevičius S. 2000 m. Vilniuje, Užupio g. 28, vykdytų žvalgomųjų archeologijos tyrimų ataskaita. *LIIR*, f. 1, b. 3567).

2003 m. tyrimų metu pastato patalpose iškasti 2 šurfai, iš viso 2,3 m^2 plotas, užfiksuotas iki 150 cm storio XVIII–XX a. kultūrinis sluoksnis. Jame aptikti du XIX a. akmenų grindiniai, po jais užfiksuotos XVII–XVIII a. ūkinės duobės liekanos su negausiais to paties laikotarpio buitinės keramikos radiniais.

SURVEY EXPLORATIONS IN VILNIUS, IN UŽUPIO STREET 27

In 2003 LII MTS conducted 2 test pits in Vilnius, in the former cellar in Užupio street 27, where the total area of 2.3 m^2 was explored. The cultural layer up to 150 cm thick dated to the 17th–20th century was recorded where two stone pavings dated to the 19th century as well as the remains of a farming pit dated to the 17th–18th centuries were found.